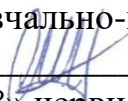

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Українсько-угорського
навчально-наукового інституту
 /Шпеник О.О./
«28» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Історія педагогічної думки та освіти
(стародавній світ та доба Середньовіччя)»**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01–Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014–Середня освіта
Предметна спеціальність (Спеціалізація)(за наявності)	014.03–Середня освіта. Історія
Освітня програма	«Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	Угорська/українська

Робоча програма навчальної дисципліни *«Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба Середньовіччя)»* для здобувачів вищої освіти галузі знань *01–Освіта/Педагогіка* спеціальності *«014–Середня освіта»* предметної спеціальності або спеціалізації (за наявності) *«014.03–Середня освіта. Історія»* освітньої програми *«Історія (мова навчання фахових дисциплін – угорська)»*.

Розробники: Ковач Е. Г.,
старший викладач кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри Історії Угорщини та європейської інтеграції протокол № 11 від «18» червня 2024 р.

Завідувач кафедри доц. Зубанич Л. Л.

Схвалено науково-методичною комісією Українсько-угорського навчально-наукового інституту протокол № 7 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Талабірчук О. Ю.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2	
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 - аудиторних – 44 - самотійної роботи студента – 46	4	
	Лекції:	
	24	
	Практичні (семінарськи):	
	20	
Вид підсумкового контролю: екзамен	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46	

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба Середньовіччя)» є систематичне, комплексне, об'єктивне вивчення та аналіз освітнього й педагогічного спадку та досвіду минулого, що суттєво розширює світогляд, підвищує педагогічну культуру вчителя, сприяє розвитку його педагогічних властивостей і допомагає творчому використанню накопичених знань. Дисципліна викладається на Українсько-унорському навчально-науковому інституті для студентів денної та заочної форм навчання у другому семестрі, 2-го року навчання у відповідності до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія).

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба Середньовіччя)» спрямовано на осягнення характеру, особливостей, мети, принципів, методів навчання та виховання у добу стародавнього світу та Середньовіччя. Завдяки знайомству із педагогічними ідеями та концепціями минулого у студентів відбувається формування історико-педагогічного світогляду. На основі засвоєння матеріалу у студентів має сформуватися уявлення про роль освіти та виховання в житті суспільства, про вплив суспільно-політичних, господарських, етнокультурних особливостей на створення ідеалів педагогічних систем. Матеріал курсу має сприяти формуванню у студентів творчого підходу до педагогічного фаху, дбайливого ставлення до традицій.

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

інтегральна компетентність – здатності до абстрактного мислення, аналізу, синтезу; розв’язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері відносин між людьми; загальні: цінування та повага різноманітності та мультикультурності; здатність аналізувати наукові тексти, узагальнювати інформацію; здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій;

загальні компетентності (ЗК):

- здатність реалізовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК – 01);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, вести здоровий спосіб життя (ЗК – 02);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК – 03);
- здатність працювати в команді (ЗК – 04);

Фахові компетентності (ФК):

- здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури (ФК – 06);

предметні компетентності (ПК):

здатність використовувати методологію історії як науки (ПК – 01).

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності **014 Середня освіта** та освітньої програми «**014.03 – Середня освіта. Історія**»:

знати: характеристики основних типів навчальних закладів, що функціонують на певних етапах розвитку освіти в різних регіонах і державах;

вміти: користуватись джерелами та літературою, проводити порівняльно-порівняльний аналіз спадщини вчених-педагогів, виявляючи особливості і своєрідність їх підходів; усвідомлювати характерні риси розвитку окремих культур Сходу, робити самостійні висновки з обробленого матеріалу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «*Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба Середньовіччя)*» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК.17 Історія і культура стародавнього Сходу

ОК.18 Історія Стародавньої Греції

ОК.19 Історія Стародавнього Риму

ОК.22 Історія та культура західноєвропейського Середньовіччя

ОК.23 Історія та культура країн Центрально-Східної Європи у добу Середньовіччя

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «*Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба Середньовіччя)*» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
- Знає історичні основні етапи розвитку предметної області	ПРН 01
- Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.	ПРН 12

- Знає історичну термінологію й наукову періодизацію історичних процесів	ПРН 13
- Уміє орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками.	ПРН 21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба середньовіччя)»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
- Знання основних етапів розвитку предметної області	ПРН 01
- Усвідомлення цінності захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.	ПРН 12
- Знання історичної термінології й наукової періодизації історичних процесів	ПРН 13
- Уміння орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками.	ПРН 21

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

усне опитування, письмові практичні роботи, написання реферату, підсумкові контрольні роботи.

Результати діяльності студентів оцінюються за 100-бальною системою за такими формами контролю: поточний — виступ на практичному занятті (до 5 балів), виконання презентації, домашніх індивідуальних занять (до 40 балів: кожне індивідуальне завдання оцінюється до 5 балів; тематичний (за модулем) контроль (тестування) — до 50 балів.

Підсумковий контроль — виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми і практично засвоїли їх.

За результатами поточного контролю та виконання домашніх індивідуальних завдань студенти, які отримали від 90 до 100, балів можуть бути звільнені від підсумкового контролю та отримати оцінку "відмінно", від 80 до 90 балів — "добре", від 70 до 80 балів — "задовільно".

Заплановано дві модульні контрольні, захист реферату, заслуховування доповіді, перегляд презентації студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: Поточний контроль – це оцінювання знань студента під час семінарських занять, самостійної роботи та активності студента на занятті.

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни оцінюється за п'ятибальною шкалою. У кінці семестру виводиться середнє арифметичне усіх одержаних оцінок за відповіді та модуль. Одержаний результат переводиться у бали.

Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.

- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – іспиту.

Форма модульного контролю: Модульний контроль (МК) проводиться два рази за семестр, відповідно до графіка навчального процесу.

Контрольні заходи модульного контролю з навчальної дисципліни проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, захистити індивідуальні завдання, реферати, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

Студент, який з поважної причини не зміг з'явитися на модульний контроль за дозволом декана може скласти пропущений модульний контроль з предмету.

Форма підсумкового семестрового контролю: студенти, які за результатами модульних контролів здобули з навчальної дисципліни не менше від встановленої мінімальної кількості балів, атестуються із виставленням їм державної семестрової оцінки («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») відповідно до шкали переведення. Студенти, які атестовані з оцінкою «незадовільно» зобов'язані скласти семестрові экзамени. Семестрові экзамени можуть також скласти студенти, які бажають покращити оцінку, отриману за результатами модульних контролів. Оцінювання знань на экзаменах здійснюється у 100-бальній шкалі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі за поточний та модульний контроль (Змістовий модуль 1.)

Поточнеоцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	50	100
10	10	10	10	10					

T1, T2 ... – теми

(Змістовий модуль 2.)

Поточнеоцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
10	10	10	10	10	10				

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість

				балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	18	6	18
Презентація	6	18	6	18
Реферат	1	14	1	14
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	14	100	14	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Виконання модульної контрольної роботи передбачає письмові відповіді на теоретичні питання, різних рівнів складності. За кожну правильну відповідь на 3 теоретичні завдання студент може отримати від 10 до 20 балів максимум. До модульної контрольної роботи допускаються студенти, як відвідали не менше 90 % аудиторних занять (або відпрацювали пропущені заняття на консультаціях) і отримали не менше 60 % від можливої кількості балів за поточну роботу.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Кількість балів	Оцінка за національною шкалою (іспит)	Критерії знань
A	90-100	відмінно	Студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення навчальних першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
B	82-89	Добре	Студент добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, вільно володіє державною мовою; але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного завдання
C	74-81		
D	64-73	Задовільно	Студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.
E	60-63		
FX	35-59	Незадовільно	

F	0-34		Студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
----------	-------------	--	---

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Вступ до курсу «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба середньовіччя)»

Предмет і завдання курсу «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба середньовіччя)». Періодизація. Джерельна база дисципліни «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба середньовіччя)». Основні проблеми курсу «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба середньовіччя)». Підходи світової науки до виникнення виховання як суспільного явища.

Тема 2. Виховання в умовах первісного ладу

Етимологія терміну “культура”, його багатозначність та поліфункціональність. Сучасні наукові визначення культури. Людина і природа. Культура і цивілізація. Культура і соціальний прогрес.

Культура як суспільно-історичне явище. Виникнення та історична еволюція поглядів на культуру в європейській культурологічній думці. Сучасне розуміння категорії «культура», її сутність та структура. Концепції культури. Функції культури.

Виникнення перших шкіл у доісторичний період.

Тема 3. Виникнення перших шкіл у світової цивілізації

Освіта та виховання в умовах давньосхідних цивілізацій. Особливості давньої східної культури. Особливості формування та специфіка культурної еволюції Месопотамії, Єгипту. Стародавній Єгипет. Характерні риси єгипетської культури. Суспільний устрій та його еволюція. Вплив давньої східної культури на європейське духовне життя.

Стародавній Вавилон. Вавилонська держава. Хаммурапі (1792-1750 рр. до н.е.).

Давньоєврейська державність.

Стародавня Індія. Індуїзм. Веди. Упанішада. Філософські течії в стародавній Індії. Епоси індуїстської міфології. Рамаєна і Махабхарата. Характерні риси індуїстських релігій. Гельмут фон Гласенарр "П'ять світових релігій" – твір про індуїстську релігію.

Тема 4. Педагогічна думка стародавнього Китаю

Стародавній Китай. 1. Період Шан (Інь) (XV-XI ст. до н.е.); 2. Період Чжоу (XI — III ст. до н.е.). У цей період виділяються особливі періоди: Чуньцю (VIII - V ст.ст. до н.е.) і Чжаньго — «царств, що борються» (V-III ст. до н.е.). Період Цинь і Хань (III ст. до н.е. – III ст. н.е.).

Світогляд давнього китайського суспільства. Уявлення про людину в давньому китайському суспільстві. Конфуціанство. Дао і даосизм.

Тема 5. Система виховання дітей та молоді у древній Греції та стародавньому Римі

Особливості античної грецької культури та її вплив на європейське духовне життя. Виховання і школа в античному світі. Спартанська система виховання. Афінівська система виховання. Філософсько-педагогічна думка в античних суспільствах. Ідея гармонійного розвитку особистості в Афінівській системі виховання. Особливості античної грецької освіти до Платона. Афінівська освіта. Музичне та гімнастичне навчання.

Боротьба софістики і філософії за школу. Сократ. Сократики. Платон. Освіта в елліністичний період. Загальна характеристика еллінізму. Арістотель. Формування енциклопедичних досліджень. Освітні ідеї та теорії. Стоїки. Панетій. Олітарх. Діон з Пергама.

Історія римської освіти. Римська духовність. Період давньої освіти. Перехідний період. Період еллінізованої освіти. Мислителі періоду еллінізованої освіти. Цицерон, Марк Туллій. Варрон, Марк Теренцій. Вітрувій, Пліній. Луцій Анней Сенека. Марк Фабій Квінтіліан. Плутарх. Епіктет. Марк Аврелій Антоній. Плотін і Філострат.

Християнська старовина. Пантен і Олександрійський святий Григорій. Орігена. Великий Святий Василій. Нісецький і Назарський Святий Григорій. Іоан Золотоустий. Мінутій Фелікс. Тертуліан і Кипріан. Арнобій і Лактанцій. Святий Августин.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Освіта та виховання в країнах Західної Європи в добу Середньовіччя

Особливості середньовічної західноєвропейської культури. Середньовіччя в європейській культурі. Освітньо-виховна практика і педагогічна думка в епоху середньовіччя. Християнський характер середньовічної культури. Загальна характеристика культури та освіти епохи Середньовіччя. Типи виховних систем і школа в середні віки. Система середньовічних шкіл. Лицарська система виховання. Виховання дівчат в сім'ї та в умовах громадських закладів. Перші університети: організація навчання. Виникнення університетів. Фома Аквінський (1225—1274). П'єр Абеляр (1079—1142).

Тема 7. Педагогічна думка доби західноєвропейського Середньовіччя

Школа й педагогіка епохи Відродження. Наукові, соціальні та культурно-економічні умови виникнення європейського Відродження. Педагогічна думка епохи Відродження. Педагоги-гуманісти періоду Відродження: В. да Фельтре. Педагоги-гуманісти періоду Відродження Ф. Рабле. Педагоги-гуманісти періоду Відродження Е. Роттердамський. Педагоги-гуманісти періоду Відродження М. Монтень. Педагогічні погляди Т. Мора та Т. Кампанелли. Виникнення шкіл нового типу: гімназій, колегіумів, державних та приватних шкіл для дівчат.

Розвиток освіти в епоху реформації. Реформоване християнство: передумови виникнення протестантизму, його основоположні принципи, ранні і пізні течії

Соціально-історичні передумови виникнення протестантизму. Предтечі Реформації (Джон Уікліф, Ян Гус). Реформація як антифеодальний, антикатолицький рух; протестантизм як його безпосередній напрям. Походження терміну "протестантизм". Спільні риси течій раннього протестантизму: вимога національної дешевої церкви, заперечення верховенства влади Римського папи, ролі церкви як посередника у справі спасіння. Головні принципи протестантизму: особиста віра - єдиний шлях спасіння; Біблія - єдине джерело одкровення; принцип загального священства.

Основні напрями протестантизму та їх особливості церковного впорядкування; своєрідність віросповідних засад. Течії раннього протестантизму: лютеранство, анабаптизм, цвінгліанство, кальвінізм, англіканство. Мартін Лютер, Жан Кальвін, Ульріх Цвінглі - ідеологи Реформації, засновники протестантизму. Течії пізнього протестантизму.

Тема 8. Педагогічна система Я. А. Коменського

Життя та діяльність Я. А. Коменського. Сенсуалістичний характер світогляду вченого. Мета і завдання виховання особистості дитини. Вікова періодизація та система шкіл Я. А. Коменського. Розробка принципів навчання та класно-урочної системи. Підручники Я. А. Коменського.

Тема 9. Освіта та педагогічна думка Візантії

Місто на Босфорі. Створення держави ромеїв. Під владою юрби Важелі управління префектури.

Магістр оффікій. Квестор «священних палат. «Люди з безодні». Св. Антоній (бл. 251–356). Св. Симеон Стопник (Стиліт) (бл. 356–459). Св. Аліпій (VII ст.) Василій Великий (близько 330–379). «Імператор, який ніколи не спить». Трибоніан (500–542) – знавець римського права. Велісарій (505–565) досяг чину військового магістра Сходу. Війни Юстиніана. Аріанство. Цивільний кодекс. Кодекс Феодосія. Кодекс Юстиніана. «Дігести». «Інституції». «Зведення цивільного права» (Corpus juris civilis). «Нові по - станови» або «Новели». Візантійська церква.

Тема 10. Освіта та педагогічна думка країн середньовічного Сходу

Система виховання та навчання в арабському світі. Етапи та зміст освіти. Виховання і освіта у Середньовічних Індії та Китаї. Головні ідеї педагогічної думки народів середньовічного Сходу. Вчені-енциклопедисти Кінді, Фарабі, Біруні, Авіценна.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання (денна, заочна)					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
4-й семестр						
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Вступ до курсу «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба середньовіччя)»	9/9	2/2	2	-	-	7/7
Тема 2. Виховання в умовах первісного ладу	9/13	2/0	2	-	-	7/13
Тема 3. Виникнення перших шкіл у світової цивілізації	6/2	2/0	2	-	-	-
Тема 4. Педагогічна думка стародавнього Китаю	13/13	2/0	2	-	-	9/13
Тема 5. Система виховання дітей та молоді у древній Греції та стародавньому Римі	8/8	4/2	2	-	-	0/6
Разом за змістовий модуль 1	45/45	12/4	10			23/39
Модуль 2						
Змістовий модуль 1.						
Тема 6. Освіта та виховання в країнах Західної Європи в добу Середньовіччя	9/9	2/2	2	-	-	7/7
Тема 7. Педагогічна думка доби західноєвропейського Середньовіччя	8/4	4/2	2	-	-	-
Тема 8. Педагогічна система Я. А. Коменського	9/13	2/0	2	-	-	7/13
Тема 9. Освіта та педагогічна думка Візантії	13/13	2/0	2	-	-	9/13
Тема 10. Освіта та педагогічна думка країн середньовічного Сходу	6/6	2/0	2	-	-	0/6
Разом за змістовий модуль 2	45/45	12/4	10	-	-	23/39
Разом	90/90	24/8	20	-	-	46/78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Виникнення перших шкіл у світової цивілізації	2	2
2	Система виховання дітей та молоді у древній Греції та стародавньому Римі	4	-
3	Педагогічна думка доби західноєвропейського Середньовіччя	4	2
4	Освіта та педагогічна думка країн середньовічного Сходу	2	-
Разом		12	4

* використання елементів неформального навчання – здобувач із запропонованих як альтернативних форм практичних занять (проходження дотичних до тем модуля онлайн курсів на платформах Прометеус, Освіторія, EdEra та ін.) може обрати 1 і за наявності сертифіката отримати кількість балів передбачених за конкретну тему.

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Джерельна база дисципліни «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба середньовіччя)	7	7
2	Виховання в умовах первісного ладу	7	13
3	Педагогічна думка стародавнього Китаю	9	13
4	Система виховання дітей та молоді у древній Греції та стародавньому Римі	0	6
5	Освіта та виховання в країнах Західної Європи в добу Середньовіччя	7	7
6	Педагогічна система Я. А. Коменського	7	13
7	Освіта та педагогічна думка Візантії	9	13
8	Освіта та педагогічна думка країн середньовічного Сходу	0	6
Разом		46	78

6.5. Перелік питань для підсумкового контролю

1. Предмет і завдання курсу «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба середньовіччя)».
2. Джерельна база дисципліни «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба середньовіччя)».
3. Основні проблеми курсу «Історія педагогічної думки та освіти (стародавній світ та доба середньовіччя)».
4. Підходи світової науки до виникнення виховання як суспільного явища.
5. Етимологія терміну “культура”, його багатозначність та поліфункціональність.
6. Сучасні наукові визначення культури.
7. Людина і природа.
8. Культура і цивілізація.
9. Культура і соціальний прогрес.

10. Культура як суспільно-історичне явище.
11. Виникнення та історична еволюція поглядів на культуру в європейській культурологічній думці.
12. Сучасне розуміння категорії «культура», її сутність та структура.
13. Концепції культури.
14. Функції культури.
15. Виникнення перших шкіл у доісторичний період.
16. Особливості формування та специфіка культурної еволюції Месопотамії, Єгипту. Стародавній Єгипет.
17. . Стародавній Вавилон.
18. Вавилонська держава. Хаммурапі (1792-1750 рр. до н.е.).
19. Давньоєврейська державність.
20. Стародавня Індія.
21. Педагогічна думка стародавнього Китаю.
22. Виховання і школа в античному світі.
23. Спартанська система виховання.
24. Афінська система виховання.
25. Філософсько-педагогічна думка в античних суспільствах.
26. Ідея гармонійного розвитку особистості в Афінській системі виховання.
27. Система шкіл Стародавнього Риму.
28. Афінська і римська педагогіка.
29. Філософсько-педагогічна думка в античних суспільствах.
30. Сократ (469—399 до н. е.).
31. Платон (427—347 до н. е.).
32. Арістотель (384—322 до н. е.).
33. Марк-Тулій Цицерон (106—43 до н. е.).
34. Марк-Фабій Квінтіліан (42—118).
35. Особливості середньовічної західноєвропейської культури.
36. Середньовіччя в європейській культурі.
37. Освітньо-виховна практика і педагогічна думка в епоху середньовіччя.
38. Християнський характер середньовічної культури.
39. Загальна характеристика культури та освіти епохи Середньовіччя.
40. Типи виховних систем і школа в середні віки.
41. Система середньовічних шкіл.
42. Лицарська система виховання.
43. Виховання дівчат в сім'ї та в умовах громадських закладів.
44. Перші університети: організація навчання.
45. Виникнення університетів.
46. Фома Аквінський (1225—1274).
47. П'єр Абеляр (1079—1142).
48. Школа й педагогіка епохи Відродження.
49. Наукові, соціальні та культурно-економічні умови виникнення європейського Відродження.
50. Педагогічна думка епохи Відродження.
51. Педагоги-гуманісти періоду Відродження: В. да Фельтре.
52. Педагоги-гуманісти періоду Відродження Ф. Рабле.
53. Педагоги-гуманісти періоду Відродження Е. Роттердамський.
54. Педагоги-гуманісти періоду Відродження М. Монтень.
55. Педагогічні погляди Т. Мора та Т. Кампанелли.
56. Виникнення шкіл нового типу: гімназій, колегіумів, державних та приватних шкіл для дівчат.
57. Розвиток освіти в епоху реформації.

58. Реформоване християнство: передумови виникнення протестантизму, його основоположні принципи, ранні і пізні течії
59. Соціально-історичні передумови виникнення протестантизму.
60. Предтечі Реформації (Джон Уікліф, Ян Гус).
61. Реформація як антифеодальний, антикатолицький рух; протестантизм як його безпосередній напрям.
62. Походження терміну "протестантизм".
63. Головні принципи протестантизму: особиста віра - єдиний шлях спасіння; Біблія - єдине джерело одкровення; принцип загального священства.
64. Основні напрями протестантизму та їх особливості церковного впорядкування; своєрідність віросповідних засад.
65. Течії раннього протестантизму: лютеранство, анабаптизм, цвінгліанство, кальвінізм, англіканство.
66. Мартін Лютер, Жан Кальвін, Ульріх Цвінглі - ідеологи Реформації, засновники протестантизму.
67. Течії пізнього протестантизму.
68. Життя та діяльність Я.А.Коменського.
69. Сенсуалістичний характер світогляду вченого.
70. Мета і завдання виховання особистості дитини.
71. Вікова періодизація та система шкіл Я.А.Коменського.
72. Розробка принципів навчання та класно-урочної системи.
73. Підручники Я.А.Коменського.
74. Місто на Босфорі.
75. Магістр оффікій.
76. Квестор «священних палат. «Люди з безодні».
77. Св. Антоній (бл. 251–356).
78. Св. Симеон Стовпник (Стиліт) (бл. 356–459).
79. Св. Аліпій (VII ст.) Василій Великий (близько 330–379).
80. «Імператор, який ніколи не спить».
81. Трибоніан (500–542) – знавець римського права.
82. Велісарій(505–565) досяг чину військового магістра Сходу.
83. Війни Юстиніана. Аріанство. Цивільний кодекс.
84. Кодекс Феодосія.
85. Кодекс Юстиніана. «Дігести». «Інституції».
86. «Зведення цивільного права» (Corpus juris civilis).
87. «Нові по - станови» або «Новели». Візантійська церква.
88. Система виховання та навчання в арабському світі.
89. Етапи та зміст освіти.
90. Виховання і освіта у Середньовічних Індії та Китаї.
91. Головні ідеї педагогічної думки народів середньовічного Сходу.
92. Вчені-енциклопедисти Кінді, Фарабі, Біруні, Авіценна.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Вивчення курсу потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення: проектор для перегляду презентацій у форматі MS PowerPoint, використання комп'ютерів, історичних та контурних карт, унаочнень.

У разі дистанційного навчання – інтернет (ZOOM, MOODLE).

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Гусак П. М., Гусак Л. Є., Мартіросян Л. А. Виховання у Стародавній Греції: соціокультурний контекст. – 2016. Режим доступу до ресурсу: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/9919/1/starod_grec.pdf
2. І. І. Тюрменко. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. посіб. Видання 3тє, перероб. та доп. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 370 с.
3. Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний та національний виміри змін: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (26–27 березня 2015 року, м. Суми). – Том 1. – Суми : Вид-во Сум ДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – 392 с.
4. Л.О. Сандюк та Н.В. Щубелки. Основи культурології: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 400 с.
5. Левчук, Л. Т. "Історія світової культури." (2010). – Режим доступу до ресурсу: <https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/659/%D0%9B%D0%B5%D0%B2%D1%87%D1%83%D0%BA%20%D0%9B.%D0%A2.%28%D0%BA%D0%B5%D1%80.%29%20%D0%86%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97%20%D0%BA%D1%83%D0%BB%D1%8C%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8.%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.2010.pdf?sequence=1&isAPlowed=y>
6. М.В.Левківського, докт. пед. наук О.А.Дубасенюк. Історія педагогіки. – Житомир: Житомирський державний педагогічний університет, 1999. – 336 с.
7. Н. П. Волкова. Педагогіка. Нвчальний посібник. Київ: Акдемвида, 2007. – 618 с.

Допоміжна література

1. Басенко, Руслан Олександрович. "Гене́за і зміст освітньо-виховного напрямку молодіжної політики ордену єзуїтів (XVI–XVII століття)." *Актуальні проблеми вітчизняної та всесвітньої історії* 17 (2014): 67-78. // https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:cK25tT7sK2UJ:scholar.google.com/++%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D0%A2%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE+%D0%86%D1%81%D1%83%D1%81%D0%B0&hl=uk&as_sdt=0,5
2. Баханов К. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. – Запоріжжя. – 2000.
3. Баханов К. Модель навчання у дискусії// Історія в школі. – 2000. № 9.
4. Баханов К. Навчання історії без підручників за технологією Ю.Троїцького// Історія в школі. – 2000. № 7.
5. Баханов К. Навчання історії практичною системою// Історія в школах України. – 2000. - № 3.
6. Баханов К. Педагогічні інновації: навчання історії за комбінованою системою М.Пузика// Історія в школах України. – 2000. № 1.
7. Баханов К. Технологія групової справи в навчанні історії в школі// Історія в школах України. – 2002. - № 1.
8. Баханов К. Технологія розвивального навчання// Історія в школах України. – 2001. - № 1.
9. Булгакова А. Виховання учнів у дусі миру, злагоди, ненасильства// Історія в школах України. – 2000. - № 3.
10. Вільчковський Е., Пасічник В. Фізичне виховання в школах Греції. – 2015. Режим доступу до ресурсу: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/8056/1/%D0%92%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%87%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9.pdf>

11. Галахер Кармел. Викладання історії в контексті сприяння демократичним цінностям і терпимості. – К., 1998.
12. Гришак С., Гришак С. Н. Проблема освіти та виховання жінок і чоловіків в історії світової педагогічної думки //ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ГЕНДЕРНОЇ ОСВИТИ. – 2016. Режим доступу до ресурсу: https://books.google.com.ua/books?hl=ru&lr=&id=ErhhDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA40&dq=%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0+%D1%82%D0%B0+%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%B2+%D1%83%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%85+%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%81%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D1%86%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9&ots=TSnofCeGQd&sig=Pol23K-5S_4sIjcoP9RgcWxY_uw&redir_esc=y#v=onepage&q=%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0%20%D1%82%D0%B0%20%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B2%20%D1%83%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%85%20%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%81%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D1%86%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9&f=false
13. Джін Ж. Праці мислителів Давнього Китаю як свідчення становлення музичної педагогіки, естетики та критики //Українська музика. – 2019. – №. 3-4 (33-34). – С. 117-124. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:vTaKPFToe2QJ:scholar.google.com/+%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0+%D0%B4%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%B0+%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE+%D0%9A%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%8E&hl=ru&as_sdt=0,5
14. Кречетов О. Ідеї формування здорового способу життя в історії зарубіжної філософської та науково-педагогічної думки (XII-XIX ст.) //Педагогічні науки. – 2013. – №. 2. – С. 123-130. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:PmBEWKmxBiQJ:scholar.google.com/+%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0+%D1%82%D0%B0+%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%B2+%D1%83%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%85+%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%81%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D1%86%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9&hl=ru&as_sdt=0,5
15. Кузьменко О. Урок-семинар// Історія в школах України. – 2001. - №№ 1,2,6.
16. Куненко Л. О. Грецький чинник в історії розвитку української культури та його вплив на формування гармонічної особистості //Наукові записки [Національного педагогічного університету ім. МП Драгоманова]. Серія: Педагогічні та історичні науки. – 2011. – №. 97. – С. 119-126. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:xAf9706D-FUJ:scholar.google.com/+%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0+%D1%82%D0%B0+%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B2%D1%8F+%D0%B2+%D1%83%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%85+%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D1%81%D1%85%D1%96%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%85+%D1%86%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%BB%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9&hl=ru&as_sdt=0,5
17. Левенець О. І. Олімпійська освіта–важливий елемент гуманістичного виховання дітей і молоді //Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. – 2018. – №. 2. – С. 243-251. Режим доступу до ресурсу: <https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:0egwfwz1wpUgJ:scholar.google.com/+>

[%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%B4%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%B9+%D1%82%D0%B0+%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D1%96+%D1%83+%D0%B4%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%BD%D1%96%D0%B9+%D0%93%D1%80%D0%B5%D1%86%D1%96%D1%97+&hl=ru&as_sdt=0,5](#)

18. Мудрак В. Роль сучасних філософсько-методологічних принципів в ущільненні освітньої інформації// Історії в школі. – 2001. - №5.
19. О.Є. Антонової, В.В. Павленко. Студентський історико-педагогічний альманах. Випуск 1. Ідеї педагогів минулого в освіті сьогодення: збірн. наук. праць молодих дослідн.. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2012. – 208 с. Режим доступу до ресурсу: <http://eprints.zu.edu.ua/12523/1/%D0%92%D0%B8%D0%BF%D1%83%D1%81%D0%BA%201.pdf>
20. Охріменко Н. и др. Ігри у вихованні дітей і молоді стародавньої Греції //Педагогічні науки. – 2011. – №. 2. – С. 90-97. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:C3eDb0flV6gJ:scholar.google.com/+%D0%B2%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%B4%D1%96%D1%82%D0%B5%D0%B9+%D1%82%D0%B0+%D0%BC%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B4%D1%96+%D1%83+%D0%B4%D1%80%D0%B5%D0%B2%D0%BD%D1%96%D0%B9+%D0%93%D1%80%D0%B5%D1%86%D1%96%D1%97+&hl=ru&as_sdt=0,5
21. Сабдаш Ю. С. Гуманістичні ідеали Північного Ренесансу в " Утопії" Томаса Мора. – 2017. Режим доступу до ресурсу: https://repository.mdu.in.ua/jspui/bitstream/123456789/902/1/humanistychni_idealy.pdf
Волошин І. Ідеальне суспільство в поглядах Томаса Мора. – 2013. Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/10016/1/Voloshun.pdf>
22. Сіданіч І. ВПЛИВ РЕФОРМАЦІЇ В ОСВІТІ НА ФОРМУВАННЯ ХРИСТИЯНСЬКОЇ СВІДОМОСТІ: ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АКСПЕКТ //Редакційна колегія. – 2017. Режим доступу до ресурсу: http://historic.pnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/%D0%90%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB_%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-2017-%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82.pdf#page=240
23. Сотниченко В. Виховання толерантності на уроках історії// Історія в школах України – 2000 - № 2.
24. Тарнопольська, І. О. "Києво-Печерська лавра та Орден єзуїтів на історіографічних перехрестях." *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Історія та археологія* 18, вип. 18 (2010): 213-218. // https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:Ttm6awqA-OEJ:scholar.google.com/++%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%82%D1%80%D1%80%D0%B5%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F+%D0%A2%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE+%D0%86%D1%81%D1%83%D1%81%D0%B0&hl=uk&as_sdt=0,5
25. Терно С. Технологія формування наукових понять в учнів 9-х класів на уроках історії// Історія в школі – 2000 №1.
26. Терно С. Умови формування наукових понять в учнів на уроках Історії// Історія в школі. – 2000.
27. Терно С. Формування методологічної культури учнів у процесі навчання історії// історія в школі. – 2000 № 5.
28. Ткачук Л. В. Я. А Коменський про успіх у навчанні. – 2014. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:N6aoa6vh34kJ:scholar.google.com/+%D0%AF+%D0%90+%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9&hl=ru&as_sdt=0,5
29. Ткачук М. Співзвучність ідей Я. А Коменського та представників української педагогічної думки другої половини ХІХ–початку ХХ століття щодо змісту національного виховання //Історико-педагогічний альманах. – 2014. – №. 1. Режим доступу до ресурсу:

- https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:RfLQqqXLRqEJ:scholar.google.com/+%D0%AF.%D0%90.%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9&hl=ru&as_sdt=0,5
30. Ферков О. В. Місіонерська діяльність ордену єзуїтів (Товариство Ісуса) у володіннях окатоличених аристократів Північно-Східної Угорщини у XVII ст. – 2019. Режим доступу до ресурсу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/26201/1/%D0%9C%D0%86%D0%A1%D0%86%D0%9E%D0%9D%D0%95%D0%A0%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%90%20%D0%94%D0%86%D0%AF%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AC%20%D0%9E%D0%A0%D0%94%D0%95%D0%9D%D0%A3%20%D0%84%D0%97%D0%A3%D0%87%D0%A2%D0%86%D0%92.pdf>
31. Ферков О. Ліквідація ордену єзуїтів (Товариства Ісуса) та її наслідки для Ужгородського єзуїтського колегіуму //Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Історія. – 2022. – №. 1 (46). – С. 108-118. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:TbMWIXbYFUKJ:scholar.google.com/+%C2%AB%D0%A2%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE+%D0%86%D1%81%D1%83%D1%81%D0%B0%C2%BB.+&hl=ru&as_sdt=0,5
32. ХОДАК Т. В., МОСКАЛЕНКО М. В. СУЧАСНІСТЬ ДИДАКТИКИ ЯА КОМЕНСЬКОГО //Редакційна колегія. – 2022. – С. 272. Режим доступу до ресурсу: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/16311/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%82%D0%B5%D0%B7%20%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9%D0%92%D1%96%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D1%96.pdf#page=273>
33. Ціліцінська Л. ЖІНКА В СЕРЕДНЬОВІЧНІЙ ІНДІЇ. Режим доступу до ресурсу: https://library.udpu.edu.ua/library_files/stud_konferenzia/2017_3/66.pdf
34. Черняк С. Г. Соціальне виховання в епоху Відродження, Реформації та Просвітництва //Наука і освіта. – 2015. – №. 8. – С. 202-211. Режим доступу до ресурсу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:kPz_hwkuiH4J:scholar.google.com/+%D0%9F%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0+%D0%B4%D1%83%D0%BC%D0%BA%D0%B0+%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D1%85%D0%B8+%D0%A0%D0%B5%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97.+&hl=ru&as_sdt=0,5
35. Шама Т. До питання про соціологічні погляди Томаса Мора. – 2018. Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/11031/1/26Shama.pdf>
36. Щербак О. В. Шкільна справа та зародження педагогічної думки у стародавньому Китаї. – 2020. Режим доступу до ресурсу: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/7aeffe61-742f-498a-baf8-beaf74aee371/content>
37. Compaaré G., Payne W. H. The history of pedagogy. – Routledge, 2015. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:dYO8xtQiALcJ:scholar.google.com/+history+of+pedagogy&hl=ru&as_sdt=0,5
38. Clarke D. Renaissance Teaching and Learning: Humanist Pedagogy in the Digital Age and What it Might Teach Us1 //Teaching the early modern period. – London : Palgrave Macmillan UK, 2011. – С. 27-49. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://link.springer.com/chapter/10.1057/9780230307483_3
39. Enosi S. History of education. – 2018. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://staging.ocr4pacific.org/id/eprint/110/1/History%20of%20Education.pdf>
40. Thiessen D. et al. Perspectives on pedagogy //Curriculum Inquiry. – 2013. – Т. 43. – №. 1. – С. 1-13. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1111/curi.12006?needAccess=true>

41. Boros János, Lendvai L. Ferenc. Filozófiatörténet általános bölcsészeknek. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/mmi.elte.hu/szabadbolcseszlet/indexfd6d.html?option=com_tananyag&task=showElements&id_tananyag=33
42. Dr. Kiss János, Kiss Olga. A tudományos gondolkodás története. – Budapest, Eötvös Loránd Tudományegyetem, 2012. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/2011-0073_tudomanyos_gondolkodas_tortenete/ch01.html
43. Dr. Simon Gábor. Filozófia-és kultúrtörténeti szöveggyűjtemény. – Budapest: Budapest: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, 2002. – 704 old.
44. Mészáros István, Németh András, Pukánszky Béla. Neveléstörténet. Szöveggyűjtemény. – Budapest: Osiris Kiadó, 2003. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_nevelestortenet/ch01.html
45. Németh György, Hegyi W. György. Görög-római történelem. – Budapest: Osiris Kiadó, 2011. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_gorog_romai_tortenelem/adatok.html
46. Németh György. Görög-római szöveggyűjtemény. – Budapest: Osiris Kiadó, 2011. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_gorog_romai_szoveggyujtemeny/index.html
47. Nyíri Tamás: A filozófiai gondolkodás fejlődése. – Bp.: Szent István Társulat, 1991.
48. Prof. Dr. Vince Lajos. Bevezetés az európai kultúra és bölcsélet történetébe I. – Budapest: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, 2001. – 518 old.
49. Prohászka Lajos, Németh András. Neveléstörténet. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://mek.oszk.hu/01800/01893/html/>
50. Prohászka Lajos. Az európai ókor neveléstörténete. – Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó, 2004. – 246 old.
51. Ropolyi Péter, Szegedi Péter (szerk.). A tudományos gondolkodás története. – Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem, 2000. – 359 old.
52. Bodor András. Az értékrendszerek változásai az ókor és a középkor folyamán. – Korunk, 1986/7., 501-506. old. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://adtplus.arcanum.hu/en/view/Korunk_1986/?pg=556&layout=s
53. Kéri Katalin. A japán neveléstörténet a hazai nyomtatott forrásokban. – Neveléstörténet, 2010/3-4., 17-38. old. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://adtplus.arcanum.hu/en/view/Nevelestortenet_2010/?pg=184&layout=s
54. Hoffmann Zsuzsanna. Görög nevelés és műveltség a hellenizmus korában. – Magyar Pedagógia, 2008/3., 271-282. old. [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://adtplus.arcanum.hu/en/view/MTA_MagyarPedagogia_2008/?pg=282&layout=s
55. Hoffmann Zsuzsanna. Az antik római embereszmény realizálódása az oktatásban és a nevelésben. – Magyar Pedagógia, 2004/3., 363-376. old. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://adtplus.arcanum.hu/en/view/MTA_MagyarPedagogia_2004/?query=hoffmann%20zsuzsanna%20nevel%C3%A9s&pg=374&layout=s
56. Lászlóffy Aladár. A görög-római nevelési eszmény körtánca. – Iskolakultúra, 1993/2., 101-104. old.
57. Krajník József. Az arisztotelészi szépség, jóság, igazság a művészeti nevelésben. – Iskolakultúra, 2000/1., 9-14. old.
58. Horváth László. Az athéni diplomácia műhelyéből. Hypereidés Déliakos-a és a zóstéri szentély. – Aetas, 1996/4., 20-36. old.
59. Takács Levente. Földmérés és földhasználók a Római Birodalomban. – Debrecen: AGATHA (XXIX). Debreceni Egyetemi Kiadó, 2017. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://real.mtak.hu/64097/>

60. Csont István. Az ókori Alexandiai Könyvtár, mint virtuális oktatási környezet. – In: Acta Universitas Debreceniensis Series Historica LXVIII. – Debrecen: Debreceni Egyetem Történeti Intézete, 2017. – 83-101. old.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
2. Інститут Історії України. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://history.org.ua/uk>
3. Український історичний журнал / Національна академія наук України, Інститут історії України НАН України, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України. - ISSN 0130-5247. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://uhj.history.org.ua/uk/archive>
4. Central an Eastern European Online Library. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://www.cceol.com/>
5. Institutional Repository of Poltava V- G- Korolenko National Pedagogial University. – [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/14407>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2025 / 2026 н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № 11 від «20» червня 2025 р. Завідувач кафедри Ласлов ЗУБАНИЧ
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20 ____ / 20 ____ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)